



Illustration: Ebba Hammarskiöld

Från redaktionen

För kvinnan har offentligheten alltid varit kringgårdad av restriktioner. Artiklarna i detta nummer av *Kvinnovetenskaplig tidskrift* knyter an till centrala feministiska begreppsdebatter och offentlighet. Perspektivet är historiskt och rör sig från den senare hälften av 1700-talet över 1800-talet till de senaste decenniernas feministiska begreppsdiskussioner i Sverige.

Elisabeth Mansén lyfter i sin artikel fram Mary Wollstonecrafts uppgörelse med Jean-Jacques Rousseaus syn på kvinnans väsen och uppgift i livet så som den kommer till uttryck i *Emile, ou De l'éducation* (1762). Rousseaus verk har funnits på svenska sedan 1912, medan Wollstonecrafts feministiska manifest, *Till försvar för kvinnans rättigheter*, publicerades i svensk översättning först 1997, lagom till hen-

nes 200-årsdag. Genom att studera Mary Wollstonecrafts rousseaukritik får en stor del av hennes mer generella tankar om förhållandet mellan könen en tydligare profil. De kan nu sättas in i ett större sammanhang som omfattar både hennes historiefilosofiska och teologiska idéer.

Den kraft med vilken Mary Wollstonecraft insisterade på en egen förståelse av världen kräver en offentlighet där även kvinnor kan ingå som debattörer. Inger Hammar belyser den offentlighet som utformas under 1800-talet då kommunala angelägenheter blir tillgängliga för kvinnor, medan allt som handlar om statliga angelägenheter betraktas som en exklusivt manlig arena. Den kommunala offentlighet kvinnor erövrar under 1800-talet ger dem inflytande över omsorgsfrågorna i

samhället. Genom att "stilla och tåligt tjäna den sak de gjort till sin" hamnar kvinnliga politiker i en utvidgad hemsfär, där de enligt färskrapporter från den svenska riksdagen fortfarande befinner sig, påpekar Ingrid Hammar i sin artikel.

Hur denna enastående seghet vad gäller kvinnans sociala och politiska position varit historiskt möjlig är en central fråga för feministisk forskning. I *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1988:3 lanserade Yvonne Hirdman sin teori om genussystemet med isärhållningens logik och den manliga normens primat. Genussystemet har blivit en inflytelserik, om än omdiskuterad, tankefigur i svensk feministisk forskning. Debatten om såväl genussystemet

som genusbegreppet har i huvudsak förts i *Kvinnovetenskaplig tidskrift* och redovisas i detta nummer av Cecilia Åsberg. Den som händelsevis glömt eller kommit av sig i diskussionen om genusbegreppet kan nu i sammanfattad form begrunda det meningsutbyte som kantat begreppets etablering i svensk feministisk terminologi.

Vid sidan av de längre artiklarna presenterar *Kvinnovetenskaplig tidskrift* denna gång en väl tilltagen recensionsavdelning samt en konferensrapport. Detta nummer är det sista från Uppsalaredaktionen som vill tacka med en välgångsönskan till den nya redaktionen i Stockholm, när vi nu niger och tar farväl.

Rättelse

Under hösten 1997 planerades nummer 1/98 som ett till omfånget utökat nummer. På grund av tidskriftens ekonomiska svårigheter tvingades redaktionen efter ett årsmötesbeslut dock att utge numret utan utökat sidantal. Av detta skäl utgick en del av det material som antagits till publicering samt det planerade bildmaterialet.

Bland det som lyftes ut fanns litteraturlistan till inledningen. Den kan beställas från Pia.Iaskar@ideh.su.se.

De engelska sammanfattningar som normalt finns i slutet av varje artikel togs också bort.

Platsbristen medförde dessutom att recensionerna inte fick plats. Eftersom recensioner är färskvaror har några av dem i stället publicerats på annat håll. Av de övriga recensionerna publiceras de flesta som rör vetenskapliga verk i detta nummer.

Vidare bortföll upplysningen att "Kvinna – natur, produkt, stil?" av Sara Heinämaa tidigare publicerats under rubriken "Woman – nature, product, style? Rethinking the foundations of feminist philosophy of science" i Lynn Hankinson Nelson and Jack Nelson (eds.): *Feminism, Science, and the Philosophy of Science*, Dordrecht: Kluwer, 1996.

Redaktionen beklagar det inträffade.